

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Κριτήριο για ολιγόλεπτη εξέταση (15')

A. Κείμενο: Κεφάλαιο 1. §§ 13-14.

Ἐπεὶ δὲ μέγα φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ καταβάντι στρατεύματι προεῖπεν Ἀγησιλάῳ πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι ἐκ τῆς Ἀσίας, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι καὶ Λακεδαιμονίων οἱ παρόντες μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ ἐγένοντο, νομίζοντες μείονα τὴν παροῦσαν δύναμιν Ἀγησιλάῳ τῆς βασιλέως παρασκευῆς εἶναι. Ἀγησίλαος δὲ μάλα φαιδρῶ τῷ προσώπῳ ἀπαγγεῖλαι τῷ Τισσαφέρνει τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσεν ὡς πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχει ὅτι ἐπισημῶς αὐτὸς μὲν πολέμιους τοὺς θεοὺς ἐκτίσατο, τοῖς δ' Ἑλλησι συμμάχους ἐποίησεν. Ἐκ δὲ τούτου εὐθύς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε συσκευάζεσθαι ὡς εἰς στρατείαν ταῖς δὲ πόλεσιν εἰς ἃς ἀνάγκη ἦν ἀφικνεῖσθαι στρατευομένῳ ἐπὶ Καρίαν προεῖπεν ἄγορὰν παρασκευάζειν.

B. Ερωτήσεις

1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα

Ἐκ δὲ τούτου εὐθύς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε συσκευάζεσθαι ὡς εἰς στρατείαν ταῖς δὲ πόλεσιν προεῖπεν ἄγορὰν παρασκευάζειν.

Μονάδες 6

2. A. Να σημειώσετε με X στο αντίστοιχο τετράγωνο τα συναισθήματα που προκάλεσε στον Αγησίλαο η απειλή του Τισσαφέρνη. Υπάρχει μια σωστή απάντηση.

- Αγανάκτησε με την κατάφορη παραβίαση της συνθήκης.
- Λυπήθηκε με τη συμπεριφορά του αντιπάλου του.
- Χάρηκε με τα πλεονεκτήματα που του πρόσφερε η συμπεριφορά του αντιπάλου του.
- Φοβήθηκε για τις αντιδράσεις των συμμάχων του.
- Ανησύχησε για την τύχη του στρατού του.

B. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας με στοιχεία από το κείμενο

Μονάδες 3+5=8

3. Να ξαναγράψετε την ακόλουθη πρόταση μεταφέροντας όλες τις κλιτές λέξεις από τον ενικό στον πληθυντικό και αντιστρόφως.
... αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐκτήσατο.

Μονάδες 2

4. Ἄγησίλαος δὲ ...ἀπαγγεῖλαι τῷ Τισσαφέρνει τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσεν...
Αφού ελέγξετε τη σύνταξη του απαρεμφάτου:
α. να αναφέρετε αν πρόκειται για ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία και
β. να συνδέσετε υποκείμενα και αντικείμενα με το ρήμα ή το απαρέμφατο με το οποίο συντάσσονται.

Υποκείμενα

τοὺς πρέσβεις

Ἄγησίλαος

ἐκέλευσεν

ἀπαγγεῖλαι

Αντικείμενα

τῷ Τισσαφέρνει

τοὺς πρέσβεις

ἀπαγγεῖλαι

Μονάδες 1+3=4

2. Κριτήριο για ολιγόλεπτη εξέταση (15')

Κεφάλαιο 7. § 2

Κείμενο:

Ὡς γε μὴν φιλόπολις ἦν καθ' ἓν μὲν ἕκαστον μακρὸν ἄν εἴη γράφειν οἴομαι γὰρ οὐδὲν εἶναι τῶν πεπραγμένων αὐτῷ ὅ,τι οὐκ εἰς τοῦτο συντείνει. Ὡς δ' ἐν βραχεὶ εἶπειν, ἅπαντες ἐπιστάμεθα ὅτι Ἀγησίλαος, ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα τι ὠφελήσειν, οὐ πόνων ὑφίετο, οὐ κινδύνων ἀφίστατο, οὐ χρημάτων ἐφείδετο, οὐ σῶμα, οὐ γῆρας προὔφασίζετο, ἀλλὰ καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐνόμιζε, τὸ τοὺς ἀρχομένους ὡς πλείστα ἀγαθὰ ποιεῖν. Ἐν τοῖς μεγίστοις δὲ ὠφελήμασι τῆς πατρίδος καὶ τόδε ἐγὼ τίθημι αὐτοῦ, ὅτι δυνατώτατος ὢν ἐν τῇ πόλει φανερός ἦν μάλιστα τοῖς νόμοις λατρεύων.

Τίς γὰρ ἄν ἠθέλησεν ἀπειθεῖν ὁρῶν τὸν βασιλέα πειθόμενον; Τίς δ' ἄν ἠγούμενος μειονεκτεῖν νεώτερόν τι ἐπεχείρησε ποιεῖν εἰδὼς τὸν βασιλέα νομίμως καὶ τὸ κρατεῖσθαι φέροντα;

Ερωτήσεις

1. Α. Ἐν τοῖς μεγίστοις δὲ ὠφελήμασι ... λατρεύων: Πῶς εκδηλώνεται στο απόσπασμα αυτό η αγάπη του Αγησίλαου προς την πατρίδα;

Β. Ποια τα παιδευτικά της αποτελέσματα;

Μονάδες 8

2. Να σημειώσετε με X στο αντίστοιχο τετράγωνο, αν οι ακόλουθες προτάσεις τεκμηριώνουν το χαρακτηρισμό «φιλόπολις» που αποδίδει ο συγγραφέας στον Αγησίλαο.

Ο Αγησίλαος χαρακτηρίζεται φιλόπολις επειδή

	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
• δεν υπολόγιζε κόπους ή κινδύνους όταν επρόκειτο να ωφελήσει την πατρίδα	☐	☐
• διέθεσε όλη του την περιουσία στην πατρίδα	☐	☐
• ευεργετούσε όσους πολίτες έδειχναν υπακοή	☐	☐
• παραμέριζε τα προσωπικά του σχέδια μπροστά στις ανάγκες του συνόλου	☐	☐
• δεν θεωρούσε τις σωματικές του αδυναμίες εμπόδιο στα καθήκοντά του	☐	☐

Μονάδες 4

3. Να συμπληρώσετε τον πίνακα που ακολουθεί γράφοντας τους τύπους των επιθέτων και επιρρημάτων που λείπουν. Τα επίθετα να γραφούν στο γένος, αριθμό και πτώση που βρίσκονται.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
		μεγίστοις
		δυνατώτατος
		μάλιστα
	νεώτερον	

Μονάδες 4

4. Να προσδιορίσετε τη συντακτική λειτουργία των λέξεων στη στήλη Α αντιστοιχίζοντάς τες με τους χαρακτηρισμούς που δίδονται στη στήλη Β. Ένα μέλος της στήλης Β περισσεύει.

A	B
δυνατώτατος	αντικείμενο
τοῖς νόμοις	κατηγορούμενο υποκειμένου
τόδε	κατηγορούμενο αντικειμένου
νεώτερον	επιθετικός προσδιορισμός

Μονάδες 4

1. Κριτήριο για ωριαία εξέταση (45')

A. Κείμενο: Κεφάλαιο 1. § 36.

Ἄξιόν γε μὴν καὶ ἐντεῦθεν ὑπερβαλλόντως ἄγασθαι αὐτοῦ, ὅστις ἄρχων μὲν παμπόλλων ἐν τῇ ἡπείρῳ πόλεων, ἄρχων δὲ καὶ νήσων, ἐπεὶ καὶ τὸ ναυτικὸν προσῆψεν αὐτῷ ἢ πόλις, αὐξανόμενος δὲ καὶ εὐκλεία καὶ δυνάμει, παρὸν δ' αὐτῷ πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς χρῆσθαι ὃ τι ἐβούλετο, πρὸς δὲ τούτοις τὸ μέγιστον, ἐπινοῶν καὶ ἐλπίζων καταλύσειν τὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύσασαν πρότερον ἀρχὴν, ὅμως ὑπ' οὐδενὸς τούτων ἐκρατήθη, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦλθεν αὐτῷ ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν βοηθεῖν τῇ πατρίδι, ἐπέιθετο τῇ πόλει οὐδὲν διαφερόντως ἢ εἰ ἐν τῷ ἐφορείῳ ἔτυχεν ἐστηκῶς μόνος παρὰ τοὺς πέντε, μάλα ἔνδηλον ποιῶν ὡς οὔτε ἂν πᾶσαν τὴν γῆν δέξαιτο ἀντὶ τῆς πατρίδος οὔτε τοὺς ἐπικτήτους ἀντὶ τῶν ἀρχαίων φίλων οὔτε αἰσχροῦ καὶ ἀκίνδυνα κέρδη μᾶλλον ἢ μετὰ κινδύνων τὰ καλὰ καὶ δίκαια.

B. Ερωτήσεις

1. Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική το ακόλουθο απόσπασμα:

ὅμως ὑπ' οὐδενὸς τούτων ἐκρατήθη, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦλθεν αὐτῷ ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν βοηθεῖν τῇ πατρίδι, ἐπέιθετο τῇ πόλει οὐδὲν διαφερόντως ἢ εἰ ἐν τῷ ἐφορείῳ ἔτυχεν ἐστηκῶς μόνος παρὰ τοὺς πέντε, μάλα ἔνδηλον ποιῶν ὡς οὔτε ἂν πᾶσαν τὴν γῆν δέξαιτο ἀντὶ τῆς πατρίδος.

Μονάδες 6

2. Με ποια στοιχεία αποδεικνύει ο συγγραφέας την πειθαρχία του Αγησιλάου στους νόμους της πατρίδας του;

Μονάδες 4

3. εἰ ἐν τῷ ἐφορείῳ ἔτυχεν ἐστηκῶς μόνος παρὰ τοὺς πέντε: Να γράψετε ποιες ἦταν οι αρμοδιότητες των πέντε εφόρων και ποια δικαιοδοσία είχαν σε σχέση με τους βασιλεῖς της Σπάρτης.

Μονάδες 4

4. *δέξαιτο, έβούλετο*: Να γράψετε τα ρήματα στη θέση του πίνακα που τους αντιστοιχεί και να συμπληρώσετε τα υπόλοιπα κενά του πίνακα με τους κατάλληλους τύπους των ίδιων ρημάτων.

	οριστική		ευκτική	
Ένεστ.				
Παρατ.			—	—
Μέλλον				
Αόρ. α΄.				

Μονάδες 2

5. *προσήψεν, έπειθετο*: Να γράψετε αν τα ρήματα είναι μονόπρωτα ή δίπρωτα και να αναφέρετε τα αντικείμενά τους

Μονάδες 2

6. Α. Να αναγνωρίσετε το ακόλουθο ρητορικό σχήμα σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο τετράγωνο.

οϋτε αν πασαν την γην δεξαιτο αντι της πατριδος.

- παρομοίωση μεταφορά υπερβολή
 αντίθεση ασύνδετο

- Β. Να γράψετε ποια αρετή του Αγησιλάου εκθειάζει ο συγγραφέας με αυτό το ρητορικό σχήμα.

Μονάδες 2

2. Κριτήριο για ωριαία εξέταση (45')

Διδακτική ενότητα: Κεφ. 2, 14-15

Κείμενο:

Ἐπεὶ γε μὴν ἔληξεν ἡ μάχη, παρῆν δὴ θεάσασθαι ἔνθα συνέπεσον ἀλλήλοις τὴν μὲν γῆν αἵματι πεφυρμένην, νεκροὺς δὲ κειμένους φίλους καὶ πολεμίους μετ' ἀλλήλων, ἀσπίδας δὲ διατεθρυμμένας, δόρατα συντεθραυσμένα, ἐγχειρίδια γυμνὰ κολεῶν, τὰ μὲν χαμαί, τὰ δ' ἔτι μετὰ χεῖρας. Τότε μὲν οὖν (καὶ γὰρ ἦν ἤδη ὀψέ) συνελκύσαντες τοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς εἴσω φάλαγγος ἐδειπνοποίησαντο καὶ ἐκοιμήθησαν. πρῶ δὲ Γϋλιν τὸν πολέμαρχον παρατάξαι τε ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καὶ τρόπαιον ἴστασθαι καὶ στεφανοῦσθαι πάντας τῷ θεῷ καὶ τοὺς ἀύλητὰς πάντας αὐλεῖν.

A. Μετάφραση

Ἐπεὶ γε μὴν ἔληξεν ἡ μάχη, παρῆν δὴ θεάσασθαι ἔνθα συνέπεσον ἀλλήλοις τὴν μὲν γῆν αἵματι πεφυρμένην, νεκροὺς δὲ κειμένους φίλους καὶ πολεμίους μετ' ἀλλήλων, ἀσπίδας δὲ διατεθρυμμένας, δόρατα συντεθραυσμένα, ἐγχειρίδια γυμνὰ κολεῶν, τὰ μὲν χαμαί, τὰ δ' ἔτι μετὰ χεῖρας.

Μονάδες 6

B. Ερωτήσεις

- A. Πῶς αποδίδεται ἡ φρίκη τοῦ πολέμου στὴν § 14 τοῦ κειμένου σας;
Να δώσετε συγκεκριμένα παραδείγματα χρησιμοποιώντας φράσεις ἀπὸ τὸ κείμενο.
- B. Να περιγράψετε τὰ συναισθήματα ποῦ προκαλεῖ ἡ παραπάνω περιγραφή.

Μονάδες 6

2. Να προσδιορίσετε, σύμφωνα με τὶς πληροφορίες τοῦ κειμένου, με ποῖον τρόπο γιορτάστηκε ἀπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπίσημα ἡ νίκη τοὺς στὴ μάχη;

Μονάδες 2

3. Να μεταφέρετε τις ακόλουθες φράσεις στον άλλο αριθμό:

ἔληξεν ἡ μάχη _____

αἷματι πεφυρμένην _____

ἀσπίδας διατεθρυμμένας _____

δόρατα συντεθραυσμένα _____

Μονάδες 2

4. α) *Γῦλιν τὸν πολέμαρχον παρατάξαι τε ἐκέλευσε τὸ στράτευμα*. Να προσδιορίσετε το υποκείμενο του απαρεμφάτου *παρατάξαι* και να προσδιορίσετε το συντακτικό φαινόμενο που παρατηρείται.

β) Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις μετοχές της πρώτης περιόδου (Ἐπεὶ ... χεῖρας) και να δικαιολογήσετε το χαρακτηρισμό σας.

Μονάδες 2

5. Να συνδέσετε ετυμολογικά τις συγγενικές λέξεις που ακολουθούν με λέξεις του κειμένου σας: *σύμπτωμα*, *θρυμματισμός*, *φύραμα*, *συναυλία*, *έλξη*, *ανατρεπτικός*, *στέψη*, *σταθμός*.

Μονάδες 2